

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	13
ИЗ РЕЦЕНЗИЈЕ ПРОФЕСОРА ДР МИРКА ВАСИЉЕВИЋА ..	15
СПИСАК СКРАЋЕНИЦА	17
Глава I	
ОСНОВНЕ ОДЛИКЕ И ЕЛЕМЕНТИ МАТЕРИЈАЛНОПРАВНЕ ЗАШТИТЕ СТРАНИХ ДИРЕКТНИХ УЛАГАЊА	21
1. Потреба заштите страних директних улагања	21
2. Појам страног улагања	24
2.1 Дефинисање појма улагања у изворима права заштите страних улагања	26
2.1.1 Отворене дефиниције	26
2.1.2 Затворене дефиниције	28
2.1.3 Комбиноване дефиниције	29
2.2 Дефинисање појма улагања у пракси форумā за решавање инвестиционих спорова	30
2.2.1 Салини-тест	32
2.2.2 Остали приступи	34
3. Појам и класификација материјалноправних стандарда третмана страних директних улагања	35
3.1 Појам материјалноправних стандарда третмана страних директних улагања	35
3.2 Класификација материјалноправних стандарда страних директних улагања	37
4. Развој материјалноправне заштите страних директних улагања	38
4.1 Минимални стандард третмана	39
4.1.1 Контекст	39
4.1.2 Садржај	41

4.1.3 Модерни одјеци минималног стандарда третмана	42
4.2 Развој правних извора који уређују материјалноправну заштиту страних директних улагања	43
4.2.1 Билатерални међународни споразуми	44
4.2.2 Мултилатерални међународни споразуми	47
4.2.3 Унутрашњи извори права	51
5. Тумачење	53
 Глава II ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА	59
1. Општа разматрања	59
2. Типологија	64
2.1 Начин извођења радњи мешања у улагачка права	64
2.1.1 Директна експропријација	64
2.1.2 Индиректна експропријација	67
2.1.2.1 Различити приступи утврђивању индиректне експропријације	68
2.1.2.2 Примери индиректне експропријације у пракси форума за решавање инвестиционих спорова	72
2.2 Домашај радњи одузимања	74
2.2.1 Потпуна експропријација	74
2.2.2 Делимична експропријација	74
2.2.2.1 Правни третман делимичне експропријације	75
2.2.2.2 Минимални домашај недозвољене делимичне експропријације	76
2.3 Временски оквир	78
2.3.1 Моментална експропријација	78
2.3.2 Пузећа експропријација	79
2.4 Предмет експропријације	81
2.4.1 Експропријација права својине	81
2.4.2 Експропријација осталих права	82
3. Формулисање	86
3.1 Формулисање домаћаја клаузула о експропријацији	87

3.1.1 Широко постављање домашаја клаузула о експропријацији	87
3.1.2 Дефинисање појма експропријације	89
3.1.3 Искључење појединих мера из домашаја експропријације	90
3.2 Формулисање услова за дозвољеност експропријације	91
3.2.1 Сврха радње експропријације	91
3.2.2 Недискриминација	93
3.2.3 Поштовање одговарајућег поступка	95
3.2.4 Исплата одговарајуће накнаде	97
4. Елементи	99
4.1 Радња експропријације	99
4.1.1 Учинилац експропријације	99
4.1.1.1 Приписивост радњи и пропуштања државних органа	100
4.1.1.2 Приписивост радњи и пропуштања лица овлашћених од државе да врше елементе јавне власти	102
4.1.1.3 Приписивост радњи и пропуштања лица која делују по упутствима или под контролом државе	103
4.1.2 Правна природа и садржај радње експропријације	104
4.1.3 Разграничење експропријације од дозвољене регулаторне делатности државе-пријемнице улагања	106
4.1.3.1 Тест сврхе мере	107
4.1.3.2 Тест одсуства посебних јемстава	108
4.1.3.3 Тест одмеравања циљева и последица мере	109
4.2 Последица експропријације	110
4.2.1 Степен изражености мешања државе-пријемнице у заштићена улагачка права	111
4.2.2 Трајање последица мешања државе-пријемнице у заштићена улагачка права	112
4.2.3 Корист од експропријације	114
4.3 Узрочна веза између радње експропријације и наступања последице	116
5. Синтеза	120

Глава III	
ТРЕТМАН НАЈПОВЛАШЋЕНИЈЕ НАЦИЈЕ	123
1. Општа разматрања	123
2. Формулисање	127
2.1 „Опште“ клаузуле најповлашћеније нације	128
2.2 Комбиновање третмана најповлашћеније нације са националним третманом	129
2.3 Клаузуле најповлашћеније нације у којима су побројане активности у вези са улагањима на које се обавеза највећег повлашћења односи	130
2.4 Везивање третмана најповлашћеније нације за поштен и правичан третман	132
3. Елементи	135
3.1 Постојање права на најповлашћенији третман	135
3.2 Постојање повластице или повољности	138
3.2.1 Тренутак релевантан за постојање повластице или повољности	138
3.2.2 Облик повластице или повољности	143
3.3 Одговарајућа веза	143
4. Примена	145
4.1 Проширивање повластица и повољности које проистичу из обавезе заштите од незаконите експропријације	146
4.2 Проширивање повластица и повољности које проистичу из обавезе поштеног и правичног третмана	148
4.3 Проширивање повластица и повољности које проистичу из „кишобран-клаузуле“	155
5. Синтеза	158
Глава IV	
НАЦИОНАЛНИ ТРЕТМАН	161
1. Општа разматрања	161
2. Формулисање	165
2.1 Клаузуле националног третмана које се односе само на већ остварена улагања	166
2.2 Клаузуле националног третмана које обухватају и пред-улагачку фазу	168
3. Елементи	169
3.1 Мање повољан третман	169

3.1.1	Природа поступања које представља пружање мање повољног третмана	169
3.1.2	Садржај мање повољног третмана	172
3.2	Оквир поређења	173
3.2.1	Подухвати из истог привредног или пословног сектора	175
3.2.2	Подухвати који конкуришу улагању	178
3.2.3	Подухвати подвргнути упоредивим правним режимима или регулаторним захтевима	180
3.3	Легитимност разлике у третману	183
4.	Примена	184
5.	Синтеза	186
Глава V		
	ПУНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ	187
1.	Општа разматрања	187
2.	Формулисање	189
2.1	Домашај третмана пуне заштите и безбедности	190
2.2	Повезивање пуне заштите и безбедности са минималним стандардом третмана	191
3.	Елементи	194
3.1	Обавеза физичке заштите улагања	194
3.2	Обавеза правне заштите улагања	196
3.3	Степен пажње државе-пријемнице улагања	200
4.	Примена	205
4.1	Пуна заштита и безбедност и накнада штете због борбених дејстава	205
4.2	Пуна заштита и безбедност и поштен и правичан третман	207
5.	Синтеза	210
Глава VI		
	ПОШТЕН И ПРАВИЧАН ТРЕТМАН	213
1.	Општа разматрања	213
2.	Формулисање	216
2.1	Поштен и правичан третман као самостално формулисан третман	217
2.2	Повезивање поштеног и правичног третмана са минималним стандардом третмана	219

3.	Елементи	222
3.1	Забрана ускраћивања приступа правосуђу и јемство процесне правичности	224
3.2	Забрана дискриминације	227
3.3	Заштита легитимних очекивања страног улагача	231
3.3.1	Предмет легитимних очекивања	232
3.3.2	Тест легитимности улагачевих очекивања	237
3.3.3	Релевантан тренутак за оцену легитимности очекивања	240
3.4	Транспарентност	242
4.	Примена	245
4.1	Поштен и правичан третман и забрана незаконите експропријације	245
4.2	Поштен и правичан третман и забрана дискриминације страних директних улагања	247
5.	Синтеза	248
Глава VII		
	СЛОБОДА ТРАНСФЕРА СРЕДСТАВА	251
1.	Општа разматрања	251
2.	Формулисање	255
2.1	Врсте средстава обухваћене слободом трансфера	256
2.1.1	Типови средстава	256
2.1.1.1	Затворена листа типова средстава	256
2.1.1.2	Широка дефиниција типова средстава	258
2.1.2	Смер кретања средстава	259
2.2	Изузеци од слободе трансфера средстава	260
2.2.1	Поштовање прописа државе-пријемнице улагања	261
2.2.2	Поштовање прописа ММФ и/или СТО	265
2.2.3	Мере потребне за превазилажење поремећаја платног биланса	266
3.	Елементи	269
3.1	Валута трансфера	269
3.2	Применљиви девизни курс	270
3.3	Временски оквир слободе трансфера	272
4.	Примена	273

4.1 Слобода трансфера средстава и забрана незаконите експропријације	274
4.2 Слобода трансфера средстава и стање нужде	275
5. Синтеза	277
Глава VIII	
ЗАКЉУЧАК	279
1. Пресек стања	279
2. Изгледи за будућност	283
СПИСАК КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ	287